

ADVIES

CRB 2021-1300

Benaming en kenmerken van
alternatieve brandstoffen

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Advies

Benaming en kenmerken van alternatieve brandstoffen

**Brussel
17.05.2021**

Inbehandelingneming

Op 23 april 2021 heeft de bijzondere raadgevende commissie Verbruik een adviesvraag ontvangen van Mevrouw Tinne Van der Straeten, Minister van Energie, over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 april 2019 betreffende de benaming en de kenmerken van de alternatieve brandstoffen. De termijn voor het uitbrengen van het advies bedroeg één maand.

Het advies van de brc Verbruik werd gevraagd conform artikel VI.9, §2 van het Wetboek van Economisch Recht (WER). Op basis van dit artikel is het advies van de brc Verbruik immers vereist voor koninklijke besluiten die regels opleggen inzake de benaming, samenstelling en etikettering van goederen en diensten, met het oog op het waarborgen van de eerlijkheid van de handelsverrichtingen of de bescherming van de consument.

Een ontwerpadvies werd op basis van een emailprocedure voorbereid door de subcommissie Leefmilieu. Na een stemming op afstand, conform artikel 8 van het huishoudelijk reglement van de brc Verbruik, werd het ontwerpadvies op 17 mei 2021 unaniem goedgekeurd door de plenaire vergadering, onder het voorzitterschap van prof. Reinhard Steennot.

Inleiding

Het ontwerp van koninklijk besluit dat ter advies voorligt, beoogt het koninklijk besluit van 13 april 2019 betreffende de benaming en de kenmerken van de alternatieve brandstoffen te wijzigen en het artikel 7.3 van de Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen¹ om te zetten. Dat artikel luidt als volgt:

“3. In voorkomend geval wordt, in het overzicht van de brandstofprijzen in een tankstation, met name voor aardgas en waterstof, ter informatie een vergelijking tussen de desbetreffende prijzen per eenheid gemaakt. De weergave van deze informatie mag niet misleidend of verwarrend zijn voor de gebruiker.

Teneinde de consumenten bewuster te maken en op consistente wijze te zorgen voor transparantie van de brandstofprijzen in de hele Unie, is de Commissie bevoegd om door middel van uitvoeringshandelingen een gemeenschappelijke methode vast te stellen voor het vergelijken van de eenheidsprijzen voor alternatieve brandstoffen.”

Zoals in dit artikel bepaald heeft de Europese Commissie op 17 mei 2018 een Uitvoeringsverordening uitgevaardigd betreffende deze gemeenschappelijke methode².

Het doel is de consument te informeren over het verbruik van de beschikbare brandstoffen (in €/100km), door deze informatie op een duidelijk zichtbare plaats in elk tankstation te afficheren.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32014L0094>.

² Uitvoeringsverordening (EU) 2018/732 van de Commissie van 17 mei 2018 betreffende een gemeenschappelijke methode voor het vergelijken van de eenheidsprijzen van alternatieve brandstoffen overeenkomstig Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32018R0732>.

ADVIES

1. Algemene opmerkingen

De brc Verbruik juicht het toe dat men de consument wil informeren via een gemeenschappelijke methode om de prijzen van alternatieve en klassieke brandstofprijzen te vergelijken. De tankstations zijn volgens de brc Verbruik de ideale plaatsen om de consument bewust te maken van de prijsverschillen tussen de verschillende soorten brandstof, maar wenst hieromtrent niettemin toch een aantal bemerkingen te formuleren in dit advies.

De brc Verbruik benadrukt dat de bestaande verplichtingen inzake prijsaanduiding en prijsverlagingen van primordiaal belang blijven. De prijzen moeten op duidelijke en ondubbelzinnige wijze worden geafficheerd. Ook wijst ze op het belang van prijsvergelijkingen tussen stations.

2. De affichage van de prijsvergelijking in tankstations mag voor de consument niet misleidend of verwarrend zijn

Artikel 7.3 van de Richtlijn 2014/94/EU bepaalt dat de prijsvergelijking die in tankstations geafficheerd wordt voor de consument niet misleidend of verwarrend mag zijn³. De brc Verbruik stelt zich echter de vraag in hoeverre voorliggend ontwerp van koninklijk besluit dit principe respecteert.

Het ontwerp van koninklijk besluit stelt immers dat 'de gemiddelde brandstofprijzen driemaandelijks getaxeerd worden door de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie door een gemiddelde te berekenen van de dagprijs die door de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie genoteerd is'⁴. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de FOD Economie zich voor benzine, diesel en LPG zal baseren op de officiële maximumprijs die dagelijks voor deze producten wordt berekend, en niet op de reëel toegepaste marktprijzen, die doorgaans lager zijn dan de maximumprijzen. Aangezien er voor CNG, waterstof en elektriciteit geen maximumprijzen bestaan, is de FOD Economie voor deze energiesoorten aangewezen op de marktprijzen. De brc Verbruik is van mening dat het misleidend kan zijn om voor petroleumproducten de gemiddelde maximumprijs te hanteren, maar voor de andere energiesoorten zich te baseren op de gemiddelde marktprijzen.

De brc Verbruik stelt ook vast dat de affichage van de tarieven voor elektrische wagens vaak te wensen overlaat en de gebruikers voor verrassingen plaatst. Het probleem ligt voornamelijk op twee niveaus: de vergelijkingsbasis (welke prijs in aanmerking nemen ?) en het profiel van de gebruiker.

De elektriciteitsprijzen variëren sterk, afhankelijk van de regio, de leverancier en het contract. In tegenstelling met de brandstoffen bestaat hier geen officieel tarief. Hier geldt bijgevolg de marktprijs en die moet dan logischerwijs als vergelijkingsbasis dienen. Die prijs valt onmogelijk te bepalen, vooral omdat morgen dynamische tarieven zullen worden ingevoerd die van dag tot dag zullen verschillen en omdat promoties een belangrijke rol spelen in de elektriciteits- en gasector.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32014L0094>.

⁴ Artikel 1 (wijziging van artikel 8, §2, alinea 5) van het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 april 2019 betreffende de benaming en de kenmerken van de alternatieve brandstoffen.

De brc Verbruik vindt ook dat de verbruiksprofielen (al dan niet volledige dekking van het verbruik via zonnepanelen, batterij of niet, thuis opladen van een wagen of op een andere plaats, of beide...) te divers zijn om een standaardvergelijking te kunnen maken die voor iedereen direct bruikbaar zou zijn.

Zo is het volgens de brc Verbruik dan ook niet geheel correct om, voor wat elektriciteit betreft, 'de geschatte prijs voor een thuislading' in rekening te brengen, en niet de prijs voor het opladen aan een publieke laadpaal of via snellader, die in de meeste gevallen hoger zal zijn dan de prijs voor een thuislading. Dit impliceert immers dat in tankstations die uitgerust zijn met snelladers een lagere prijs voor elektriciteit op het vergelijkingsdocument zal worden geafficheerd dan de effectief te betalen prijs.

Indien toch 'de geschatte prijs voor een thuislading' wordt weerhouden, rijst bovendien de vraag hoe deze precies zal worden geraamd, gezien de tariefverschillen tussen de aanbieders van elektriciteit, enerzijds, en het verschil in gebruikers, anderzijds. Zo zal de prijs voor consumenten die via fotovoltaïsche cellen zelf elektriciteit opwekken - en deze gebruiken om hun wagen op te laden - nagenoeg gratis zijn, terwijl dit niet het geval is voor consumenten die de stroom van het net halen. Indien voor een thuislading rekening wordt gehouden met een afname van het net, is het hoe dan ook onmogelijk hierop een representatieve prijs te klevan, aangezien de elektriciteitsprijs – meer dan deze van andere energievectoren – door tal van factoren wordt beïnvloed (t.w. verschillende tariefformules, verschillende distributienettarieven, zakelijk en niet-zakelijk gebruik, dag- en nachttarieven, enz.).

Wat betreft de moeilijkheid om een relevant elektriciteitstarief aan te geven, stelt de brc Verbruik voor om de mogelijkheden te onderzoeken om ofwel twee tarieven (t.w. openbaar en huishoudelijk) te hanteren, ofwel een bereik (min-max) te gebruiken, aangezien het verschil aanzienlijk kan zijn afhankelijk van de laadvoorwaarden van het elektrische voertuig.

Een andere oplossing wat betreft de verbruiksprofielen betreft zou erin kunnen bestaan te vertrekken vanuit vooropgestelde scenario's. Voor het opladen van een wagen bijvoorbeeld opteerde Nederland voor een dergelijke aanpak (60 % thuisoplaeding en 40 % elders - publiek of op kantoor) maar erkent daarbij van bij het begin dat de reële eindprijs afhangt van elke situatie afzonderlijk. Ze plaatsen ook een [website](#) online waar de consument meer informatie vindt, vooral wat betreft de methodologie. De Nederlandse aanpak lijkt a priori interessant om te volgen.

De brc Verbruik wijst tot slot op het feit dat de prijsvergelijking, bij ongewijzigde accijnstarieven, steeds in het voordeel zal zijn van elektriciteit, aangezien hierop enkel een 'bijdrage op de energie' (t.w. het accijnstarief) verschuldigd is van slechts 1,9261 euro/MWh, terwijl voor benzine en diesel – en zelfs voor de milieuvriendelijke paraffinische diesel HVO – het accijnstarief ca. 60 euro/MWh (0,60 euro/l) bedraagt. Eens de consument massaal voor de goedkoopste energie – zijnde elektriciteit – heeft gekozen, zal het verlies aan inkomsten voor de overheid wellicht gecompenseerd moeten worden via extra heffingen. De brc Verbruik vraagt zich dan ook af in hoeverre de consumenten die een elektrische wagen hebben aangeschaft, gespaard zullen blijven van een forse prijsstijging van de stroom die van het net wordt afgenomen.

3. Tankstations waarop de verplichting van toepassing is

De brc Verbruik begrijpt dat voorliggend ontwerp van koninklijk besluit het aantal tankstations waarop de affichageverplichting van toepassing is, beperkt, aangezien dergelijke verplichting eerder verouderd is in de huidige digitale maatschappij.

Bovendien meent de brc Verbruik dat het logischer zou zijn om de affichageverplichting voor te behouden voor tankstations waar, naast petroleumproducten, ook aardgas, elektriciteit of waterstof te koop worden aangeboden. Het heeft immers weinig zin om een prijsvergelijking te publiceren voor deze energievectoren op locaties waar deze niet te koop worden aangeboden. Wanneer deze prijsvergelijking dan ook nog nadelig zou zijn voor alle in het tankstation te koop aangeboden brandstoffen, zou de pomphouder daarenboven als het ware verplicht worden om een soort antireclame te voeren voor de in zijn tankstation aangeboden brandstoffen.

4. Affichage

Het afficheren van het document bedoeld in artikel 1 (wijziging van artikel 8, §1, alinea 2) van voorliggend ontwerp van koninklijk besluit dient te gebeuren 'op ten minste één duidelijke zichtbare plaats in de buurt van de pompen en in de winkel van het tankstation'. Dit kan elektronisch of via een papieren weergave, en dit met afmetingen van ten minste het formaat A3.

De brc Verbruik merkt op dat - los van het eerder subjectieve karakter van de bepaling 'op een goed zichtbare plaats' - het aanbrengen van een document van het formaat A3 in de buurt van de pompen niet evident is en vaak op praktische problemen zal botsen. Het zou bijgevolg in de praktijk eenvoudiger zijn om een A4-formaat als minimum op te leggen. Bovendien laat een A4-formaat de pomphouder ook toe om zelf het document via een standaardprinter af te drukken. De brc Verbruik wijst er ook op dat in Luxemburg geen minimumformaat wordt opgelegd.

Het ontwerp van koninklijk besluit meldt verder dat aanbevolen wordt een groter formaat te gebruiken voor een betere zichtbaarheid en leesbaarheid. De brc Verbruik is echter van mening dat de grootte van het papierformaat niet bepalend is voor de leesbaarheid, maar wel de grootte van de letters en cijfers op het document, alsook de plaats waar het document wordt geafficheerd.

De brc Verbruik stelt tot slot vast dat uit voorliggend ontwerp van koninklijk besluit niet af te leiden valt of het opgelegde minimumformaat ook van toepassing is op een digitale weergave en of deze weergave al dan niet permanent moet zijn, dan wel afgewisseld kan worden met andere berichten of reclameboodschappen. Zij vraagt hieromtrent dan ook verduidelijking.

5. Brandstoffen vermeld op het modeldocument (bijlage bij het ontwerp van koninklijk besluit)

Met betrekking tot de bijlage bij het ontwerp van koninklijk besluit, t.w. het modeldocument bedoeld in artikel 8 §2, vindt de brc Verbruik het opmerkelijk dat synthetische en paraffine houdende brandstoffen zoals hydrotreated vegetable oil (HVO) niet in de prijsvergelijking worden opgenomen, hoewel deze brandstoffen zonder aanpassing als drop-in brandstof in de meeste dieselloertuigen kunnen worden gebruikt.

Bovendien merkt de brc Verbruik op dat dieselbrandstoffen met een hoger aandeel aan biocomponenten dan de klassieke B7 (t.w. diesel B10), niet op het modeldocument worden vermeld.

Tot slot hanteert het modeldocument voor benzine de term 'benzine E95'. De brc Verbruik acht het aangewezen om te verduidelijken dat het om 'benzine 95 E10' gaat.

6. Overige opmerkingen

Voorliggend ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat de prijsvergelijking van het verbruik van de wagens gebeurt op basis van 'de in België gedurende het voorgaande jaar drie bestverkochte modellen in de bestverkochte voertuigcategorie'. Dit lijkt volgens de brc Verbruik echter af te wijken van hetgeen in de uitvoeringsverordening 2018/732 is bepaald, met name dat de prijsvergelijking dient te gebeuren op basis van 'een door de lidstaten bepaalde groep auto's die minstens een vergelijkbaar gewicht en vermogen hebben maar die op een verschillende brandstoffen rijden'⁵.

Voorts vindt de brc Verbruik het wenselijk om in artikel 1 (wijziging van artikel 8, §3, 1ste alinea) te verduidelijken dat het versturen door de FOD Economie via de post of via email van het specifieke document bedoeld in artikel 8, §1, alinea 2 voor de pomphouder kosteloos is.

Tot slot stelt de brc Verbruik voor om in artikel 1 (wijziging van artikel 8, §2) van de Nederlandse versie van voorliggend ontwerp van koninklijk besluit het woord 'getaxeerd' te vervangen in 'geraamd'. Deze terminologie brengt immers verwarring met zich mee.

⁵ Uitvoeringsverordening (EU) 2018/732 van de Commissie van 17 mei 2018 betreffende een gemeenschappelijke methode voor het vergelijken van de eenheidsprijzen van alternatieve brandstoffen overeenkomstig Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32018R0732>.